

VY tříděno

JARO

7
2024

Svět se mění
a my se měníme
s ním!

Děláme Vás silnější!
We make you stronger!

Úvaha na „Konci světa”

Tento text píšu ve městě El Nido. Pro mnoho lidí z Evropy to byl před 400 lety konec světa. Dalo se sem doplnout kolem Ameriky přes Tichý oceán, tak jako to udělal slavný portugalský mořeplavec Fernão de Magalhães, anebo kolem Afriky a Indie. Každopádně tady to býval pro většinu tehdejšího světa ten pomyslný konec. Magalhães tu na pláži u ostrova Sebu našel svoji smrt, stejně jako o několik století později tisíce námořníků v zátoce Layete při největší námořní bitvě druhé světové války a možná i v celé historii lidstva.

Dnes jsou Filipíny prosperující republikou se sto miliony obyvatel a s fascinující přírodou. Vedle toho, že tu už více jak sto let vaří licenční Plzeňské pivo, mají vynikající rum a skvělou kuchyni. A nemohl jsem si nevšimnout, že na rozdíl od jiných asijských zemí i pozoruhodně čistou přírodu. Kupoval jsem si vodu v takovém stánku u silnice cestou z Port Princese do El-Nida a tam na stěně upletené z palmových stvolů visel dokument, který mě zaujal.

Psalo se v něm, mimo jiné, že se na celém území města nesmí používat jednorázové plasty, že se tam dokonce nesmí ani dovážet! Také jsem si všiml, že jsou tu všude rozmístěny separační nádoby, a že ve městech visí na veřejných místech dny svozu odpadu, kdy občané mají na vyhrazená místa přinést odpad. Člověk si při tom uvědomí, že starost o životní prostředí je i zde na onom pomyslném „konci světa” prioritou, a že i navzdory problémům třetího světa, kdesi v zapadlé vesničce mezi Port Princese a El Nido chápou důležitost péče o životní prostředí.

Tak věřím tomu, že i u nás, obce a města budou mít stejné pochopení jako Andrew Manlawe z města Port Princese na Filipínách. Protože planetu máme jenom jednu. Filipínci i my...

Krásné jaro přeje všem čtenářům

Ivan Vystrčil
vydavatel

Vědci chtějí snížit množství plastů v jídle; každý sní týdně kreditku

Vladimír Klepáč

Drobné částičky umělé hmoty, tedy mikroplasty a nanoplasty, se stále častěji objevují ve volně dostupných potravinách. Není jich málo. Vědci spočítali, že každý z nás spořádá tolik tohoto neviditelného odpadu, že by to týdně vydalo na výrobu jedné platební či kreditní karty.

Lékaři přitom nevědí, co vlastně tyto štědré porce plastového nadělení udělají z dlouhodobého hlediska s lidským organismem. Všeobecně platí, že by je měl vyloučit... tedy většinou. Potíží je ale v tom, že ony částičky plastů jsou tak malinké, že mohou útočit na samotné buňky, což jsou základní stavební kameny každého organismu a nositelky genetické informace o každém jedinci. Otázkou je, zda se nemohou tuto informaci časem pozměnit. Jisté je, že konzumace plastů může způsobovat i poměrně vážná onemocnění.

„Jisté je, že se plasty v lidském organismu postupně hromadí a my nejsme zatím schopni říci, jaké škody to může časem v populaci napáchat. Proto je našim cílem zmapovat, nakolik je krajina plasty zasažená. Z toho vyplyne, jak obsah plastů ve stravě snížit,“ řekl za vědecký tým Pavel Horký z Agronomické fakulty brněnské Mendelovy univerzity. Na výzkumu spolupracuje se svými kolegy z fakulty i z Akademie věd ČR.

Výzkumníci chtějí zjistit, jak se plasty do potravin dostávají, v jakém množství a kde jej jich nejvíce. Výsledky budou do roka. *„Unikátnost výzkumu spočívá v tom, že popíšeme, jak se plastové částice šíří v zemědělství. Budeme je hledat v terénu, tedy rozbořem plodin rostoucích u skládek, nebo v mase hospodářských zvířat,“* vysvětlil Horký.

Mikroplast je částička plastu o velikosti do pěti milimetrů, nanoplast je poznání menší a má zhruba tloušťku lidského vlasu. Do krajiny se dostávají hned několika cestami. Zhruba třetina z těchto částic se dostane do přírody v odpadní vodě

z praní syntetického prádla, tedy například triček či bund z umělého vlákna. Čistírny odpadních vod neumí drobné plasty odbourat. Další třetina je z automobilových pneumatik a uvolňuje se při brzdění. Zbytek je ze skládek, nebo z pomalu se rozkládajících PET lahví a pytlíků pohozených v přírodě.

Jedinečnost projektu spočívá v jeho ucelenosti. Zaměřuje se na rostlinnou i živočišnou výrobu, ale také na zemědělskou půdu. Vědci již po drobných částech plastů pátrají v zemědělsky obhospodařovaných oblastech v okolí skládek. Nově budou sledovat, jak tyto částice putují u drůbeže v rámci jednotlivých orgánů. Dosud se podobný výzkum konal jen na myších. Ten nový ale zjistí cestu plastů v potravině z pole či louky až na talíř.

Vědci se brzy pustí i do pokusů ve sklenících. Mikroplasty budou uvolňovat do půdy, do níž pak vysadí nejčastěji pěstované plodiny, tedy například kukuřici nebo pšenici. Budou pak sledovat, jak se z půdy dostávají plasty do konkrétních částí rostlin. Výzkumný tým bude následně pátrat po mikro a nanoplastech přímo na farmách na jihu Moravy a Vysočině.

„Díky těmto datům zmapujeme terén a budeme schopni hledat způsoby, jak se plastů zbavit,“ dodal vědec.

Plasty představují podle vědců pro lidstvo časovanou bombu; podle OSN je v mořích přes 50 bilionů částic mikroplastů, což je 500krát více než hvězd v naší galaxii.

BC LOGIA adoptovala svého maskota – tukana pestrého ze Zoo Hodonín

Vladimír Klepáč

„Tukan je krásný, majestátný a svým vzhledem nepřehlédnutelný pták. Je stejně tak pestrý, jako svět odpadového hospodářství. V první řadě je to ale opravdový gentleman. Proto byl kdysi při výběru maskota naší společnosti jasnou volbou,“ uvedl jednatel brněnské společnosti BC LOGIA, a.s., která vyvíjí a dodává počítačové systémy pro odpadové hospodářství, Ivan Vystrčil. K tukanovi na firemním logu si společnost nově pořídila i jeho živý originál.

Adoptovala totiž samce tukana pestrého, jehož domovem je Zoologická zahrada v Hodoníně. Jak se mu daří, to lze kdykoli zjistit na internetových stránkách bclogia.cz, kde lze sledovat tukana prostřednictvím on-line kamery. „Je to krasavec, kolem jehož voliéry nikdo neprojde bez povšimnutí. Jsme velmi rádi, že získal za adoptivního rodiče společnost BC LOGIA, a.s.,“ uvedl ředitel zoo Martin Krug. Adoptivním rodičem se může stát kdokoli tím, že uhradí na rok stavu a odbornou péči o vybrané zvíře v zoo. Pomůže tak nejen s jeho chovem, ale nepřímo podpoří i ochranu přírody, ekologickou výchovu veřejnosti a programy zaměřené na záchranu zvířat.

Tukan pestrý (Ramphastos dicolorus) je obyvatelem tropických deštných pralesů Jižní Ameriky. Svým zvláštním vzhledem a zářivými barvami zaujme na první pohled. Dorůstá do velikosti až 56 centimetrů, přičemž až polovinu z toho může tvořit jeho typický velký zobák.

Zobák může mít délku až 16 centimetrů a je velmi lehký, protože je dutý uvnitř a pokrytý keratinovými destičkami. Jeho zářivě oranžová, žlutá a černá barva ho dělá jedním z nejvíce rozpoznatelných ptáků na světě.

Navzdory své velikosti je zobák tukana pestrého neuvěřitelně silný a ostrý, což je důležité pro sběr ovoce, které tvoří základ jeho stravy.

Je to velmi společenský pták, který žije v hejnech až dvaceti jedinců. Komunikují spolu řadou zvuků, a to od syčení po štěbetání a dokonce štěkání. Je známo, že jsou velmi hluční, zejména během období páření. Živí se převážně ovocem, ale neváhá ani ulovit hmyz, ptáčata nebo drobné plazy. Díky svému zobáku je schopen zvládnout širokou škálu potravy.

A jak je to s tím jeho gentlemanstvím?

Tukan pestrý je známý svým jedinečným způsobem rozmnožování. Samec namlouvá samici tím, že jí podává ovoce, což je způsob, jak ukázat, že je schopen zajistit potravu. „Prostě za ní zdvořile chodí a nosí jí jídlo, obvykle bobule. Dělá to tak dlouho, dokud samice obvykle nepodlehne, otázkou je, zda jeho šarmu nebo hladu,“ doplnil s úsměvem ředitel. Samice poté klade dvě až čtyři vejce do dutiny stromu, kterou samec vydlabává svým zobákem. Kdo chce vědět o tukanovi a dalších obyvatelích zoo více, najde podrobnosti na www.zoo-hodonin.cz. Nejlepší je ale osobní návštěva.

Limity na skládkování odpadu opět klesly, radnice už nemohou odkládat čipování

Radek Kapoun

Zákonem dané snižování množství skládkovaného odpadu pokračuje, což už představitelé radnic nemohou přehlížet. V roce 2022 byl limit 190 kilogramů skládkovaného odpadu na občana za kalendářní rok, loni to bylo 180 kilogramů a letos je to již jen 170 kilogramů odpadu na hlavu. Příští rok se zase přitvrdí. **Limit se sníží o dalších deset kilogramů.** Za nedodržování těchto limitů se již některé obce dočkaly zvýšeného poplatku za odpad.

Mávnout nad tím rukou je velká chyba, protože limity budou neustále klesat. Kdo si v odpadech neudělá pořádek, ten na to doplatí tím, že si za to připlatí, a to pořádně. Pomalu, ale neadržitelně se blíží rok 2030, kdy začne v České republice platit úplný zákaz skládkování. Uteče to jako voda, takže ze strany měst a obcí rozhodně není na co čekat. Musí přidat v oblasti třídění komunálního odpadu, a tím i jeho celkového snižování. Nikdo to za ně neudělá. Pomůže nejen celospolečenská osvěta, ale i spravedlivější platby za odpady.

Radnice mají možnost změnit si obecní vyhlášku o poplatku za obecní systém odpadového hospodářství na vyhlášku o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. A právě tady mají starostové volnou ruku, protože si mohou zvolit to, jak bude u nich vypočítáván poplatek za odpad; podle hmotnosti, objemu či podle capacity?

Zvláště první jmenovaný výpočet je zajímavý z pohledu dnes vyladěné technologie automatického vážení odpadu na nádobu. Nebo lze zvolit méně přesnou metodiku s výpočtem na litry.

Ať už vedení radnic zvolí jakoukoli cestu, je potřeba si dobře rozmyslet, jak se vše bude realizovat a jaké jsou technické možnosti svozové firmy. Celkově je třeba vzít v potaz veškeré specifické podmínky ve vybrané obci či městě. V první řadě je bezpodmínečně nutné nádoby pro odpad správně označit a při svozu odpadu pak díky tomu správně načítat data o množství odváženého odpadu. Lze to čárovým kódem, QR kódem nebo sofistikovaným RFID čipem.

Využití moderních technologií se rozhodně vyplatí. Právě díky nim je pak možné stanovit nejlepší strategii pro celý projekt. Při jejím vytváření se mimo jiné řeší, zda se budou vyvážet jen ty nádoby, které budou řádně označeny a které tedy odpovídají trvale přihlášeným občanům, anebo všechny nádoby a majitel nemovitosti si zaplatí to, co vyprodukuje. Zde také narážíme na právní výklady a možnosti obecních vyhlášek.

Při tvorbě koncepce je nejlepší konzultovat další postup s odborníky a čerpat i ze zkušeností v rámci ostatních obcí a měst. Je potřeba myslet i na rok 2025, kdy nastoupí třídící limity vytríděných složek, tedy další zpřísnění pro nakládání s odpady.

KOLIK SE VLASTNĚ VYVÁŽÍ ODPADU Z KONKRÉTNÍ DOMÁCNOSTI, ULICE ČI Z CELÉ VESNICE?

ČIPOVÁNÍ je do budoucna výhodná investice pro obce, občany i svozové firmy. Slouží k evidenci nádob, nahrazuje „známky“, či jinou identifikaci. Obec ví, které nádoby patří konkrétním občanům a které podnikatelům.

▷ DRYSEICE ▷ NĚMČANY ▷ VÁŽANY NAD LITAVOU ▷ NESOVICE ▷ RUPRECHTOV ▷ BRANKOVICE ▷ PODOMÍ
▷ NÍŽKOVICE ▷ SNOVÍDKY ▷ KOMOŘANY ▷ VELEŠOVICE ▷ DRNOVICE ▷ ORLOVICE ▷ KOŽUŠICE
▷ KOBEŘICE U BRNA ▷ LETONICE ▷ VÁŽANY U VÝŠKOVA ▷ RADSLAVICE ▷ DOLOPLAZY ▷ ROUSÍNŮV ▷ MILEŠOVICE

21
OBCÍ JIŽ
OČIPOVALO
S NÁMI!

EvidentX

V krbech se kvůli zdražování topí více. Popel ze dřeva ale nemusí skončit v odpadu...

Zdeňka Palkovičová

Rostoucí ceny energií dělají starosti všem. Někteří doma ve snaze ušetřit utahují ventily radiátorů a oblékají se raději do svetrů, jiní začali masivně topit dřevem. Mnozí už nezapalují oheň v krbu jen proto, aby si udělali příjemnou večerní atmosféru, ale aby se nezhrozili z výše svého nedoplatku za topení při celoročním vyúčtování. Problém je ale v tom, že pro dosud sváteční uživatele krbů a kamen je pravidelné topení novinkou a pořádně neví, jak na to.

Především je nutné říci, že topení pevnými palivy bývá často mylně považováno za neekologické. Základem správného ekologického topení je dopředu řádně připravené, a hlavně vyschlé palivo. Důležité je, aby ho bylo dost. Pokud totiž dojde zásoba starého dřeva, lidé topí i čerstvým dřevem. Proto obsahuje mnoho vody, kamna jsou pak plná dýmu.

Jestliže přecházíte na topení tuhými palivy, měl by vás zajímat druh, kvalita a stupeň vysušení dřeva na otop. Měkčí dřevo, například borovice, hoří rychleji. Naopak déle hoří tvrdé dřevo, třeba dub. Nejvýhodnější je používat směs obou druhů a doladit to lze kůrovou briketou. Ti, kteří si pořídí tento mix paliva, mají o dlouhotrvající teplo postaráno. Na podpal lze použít nejen nasekané třísky, ale také kletí.

Abychom si mohli říci, že topíme ekologicky, je nutné mít kamna správně zprovozněna, a to už od přívodu vzduchu k topidlu po ústí komína, a odtud k prostoru určenému pro vytápění. **Lidově a zkráceně řečeno: žádné čouzení.** Komíny by měl pravidelně kontrolovat a čistit kominík, který po ukončení práce vydá potvrzení, že jsou v pořádku. V obchodech pro kutily lze zakoupit polínka na pročištění kouřovodů; stačí je jen podle jednoduchého návodu vhodit do ohně. Svoji práci sice odvedou, pravidelnou návštěvu kominíka ale rozhodně nenahradí.

Měkké dřevo, jako je jedle, smrk anebo borovice, má kvůli velkému obsahu pryskyřice tendenci drobně prskat. Tím pádem může z ohně občas odletět nějaká ta jiskra. Kamna nebo krb musí tedy být vždy umístěny na nehořlavém podkladu, a pokud možno co nejdále od různých koberců a deček. Pak už si lze jen užívat tepla s pohledem na plápolající oheň.

Jak poznat, že je dřevo skutečně dobře vysušené?

Lze to změřit zakoupeným měřičem vlhkosti. Suché dřevo při poklepání prý hezky zvoní. Nejsnazší a nejlevnější je vzít z hromady dřeva špalík a dát jej na noc do uzavřeného igelitového sáčku. Pokud je za 24 hodin zevnitř orosený, dřevo ještě není řádně vyschlé. Délka schnutí dřeva se odvíjí především od jeho tvrdosti. Dub může vysychat až čtyři roky, buk a habr okolo dvou let, břiza, lípa, topol, smrk nebo borovice při správném uskladnění vyschnou již za rok.

Po vyhasnutí kamen je nutné vybrat popel. Je ale třeba si dát pozor na to, aby bych vychladlý. Zapomenutý uhlík totiž může způsobit požár. Klasika k čištění je smetáček a lopatka. Při práci s nimi se ale nadělá nepořádek. Skvělou alternativou jsou vysavače na popel.

Jak správně naložit s popelem z krbů a kamen?

Popel obsahuje až 70 procent uhličitanu vápenatého a je tedy alkalický. Pro jeho obsah hořčíku i alkaličnost s ním můžeme snižovat kyselost půdy v záhonech a pomoci tak prospívat rostlinám. Vychladlý dřevěný popel je také možné přidávat do kompostu. Dřevěný popel je tedy přínosný pro životní prostředí hlavně pro jeho použitelnost na zahrádkách. Majitelé zahrádek jej tedy nemusí vyhazovat do popelnice mezi směsný komunální odpad.

Na druhou stranu jemný prachový popel, který se usazuje především ve filtrech kamen nebo komína, nesmí být používán k hnojení, protože může být kontaminován těžkými kovy. Ten už do domácího odpadu rozhodně patří.

Popel dokonce může být báječným pomocníkem při úklidu. Hadřík nejdříve namočte do vody, potom do popela a šup do práce. Takto si poradíte nejen s leštěním krbového skla, ale také s ostatními povrchy, u kterých se bojíte použít při čištění tvrdší prostředky.

V zimě popel využijete také jako posyp na chodník. Ovšem samozřejmě ten, který neobsahuje zbytky hřebíků. Dalším skvělým tipem, jak efektivně naložit s dřevěným popelem, je využít jeho schopnosti pohlcovat pachy a vlhkost. Poradí si i se zatuchlým zápachem na chalupě. Stačí jej nechat na stole v misce. Výsledek mnohé překvapí.

Popel stejně dobře poslouží také v místnostech, kde se často rosí okna, protože do sebe natáhne vlhkost.

Nutné je vzít v potaz i rozdílné množství popela u tuhých paliv. Množství zbytkového popela například z dřevěných briket je extrémně nízké v porovnání s palivy jako je hnědé uhlí. Na 100 kilogramů dřevěných briket připadá zhruba jen kilogram popela. Ovšem pozor; pokud chceme dřevěný popel využít na zahrádce, nesmí obsahovat zbytky fosilních paliv jako je koks anebo uhlí. Také by neměl být při zapalování použit žádný z bio-zapalovačů.

Uhelný popel jako zbytkový materiál, který vzniká spalováním uhlí, bývá často považován za odpad bez většího následného využití. Při správném zpracování představuje tento odpadní zdroj pro výrobu stavebních materiálů.

Využití odpadu z tohoto fosilního paliva je výsledkem dlouholetého výzkumu. Používá se ke zlepšování vlastností některých stavebních materiálů jako je beton, cihly, stavební panely a desky.

Jak recyklovat náplně určené pro zařízení na nahřívání bezdýmných tabákových výrobků zjišťují vědci z VUT

Vladimír Klepáč

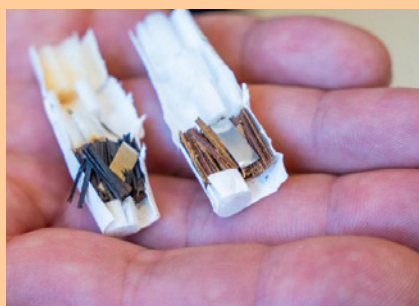
Recyklací bioplastů se zabývá Radek Přikryl (vlevo) a Silvestr Figalla (foto - archiv VUT/Václav Koníček).

Zájem o nejruznější alternativy cigaret roste každým rokem. Jen v Česku za rok 2022 prodal výrobce nejprodávanejších zařízení pro nahřívání tabáku – Philip Morris ČR – více než 2,3 miliardy kusů tabákových náplní (Zdroj: Výroční finanční zpráva Philip Morris ČR a.s. 2022).

Firma oslovila vědce z Fakulty chemické Vysokého učení technického v Brně, aby otestovali recyklovatelnost použitých náplní a vyvinuli nové možnosti, jak je efektivně recyklovat.

Čištění acetátu celulózy od cigaretového oděru trochu připomíná práci cigaretových filtrů.

Použitá a nová tabáková náplň.

Nedopalky cigaret mají správně končit ve smíšeném komunálním odpadu, ale v mnoha případech se povalují také přímo na ulicích a životním prostředí kolem nás. Nahřívané bezdýmne tabákové náplně se od cigaret liší tím, že je v nich tabák nahříván, nikoliv spalován, a mají tedy tu výhodu, že se před vyhozením nemusí zhaset. Dospělý uživatel při absenci odpadkového koše může náplň jednoduše vrátit do krabičky a zbavit se jí později. Spotřebitelé tohoto druhu výrobku se chovají zodpovědněji vůči životnímu prostředí, ve srovnání s kuřáky cigaret, ale i přesto část použitých náplní končí tam, kde nemá.

V rámci své strategie udržitelnosti v případě cigaret realizuje Philip Morris ČR anti-litteringové kampaně, ve kterých apeluje na dospělé spotřebitele, aby se chovali zodpovědně. U bezdýmných náplní firma v roce 2022 odstartovala sběr použitých tabákových náplní ze svého portfolia přímo ve svých prodejnách, kde mají dospělí zákazníci možnost odložit je ve sběrném sáčku do speciálního sběrného boxu.

Současně zahájila spolupráci s vědci, aby našla co nejvhodnější řešení pro další využití náplní. Ty tak putují ze sběrných boxů na prodejnách do laboratoří několika výzkumných

pracovišť i soukromých firem v ČR, kde chemici a technologové potenciální využití zkoumají.

„Zařízení na nahřívání tabáku uvolňují nikotin bez toho, aby tabák hořel, a to z náplní, které kromě tabáku obsahují cigaretový papír, nerezový plíšek, ty starší typy případně filtr z PLA a acetát celulózy. Ten je v podstatě bioplastem, který má zajímavé vlastnosti, a v případě vhodně zvolené recyklační technologie by z něj bylo možné znovu vyrobit identické cigaretové filtry nebo vlákna, která mají široké portfolio aplikací,“ vysvětluje Radek Přikryl z Ústavu chemie materiálů na FCH VUT.

Například podle prof. Sedlářika ze zlínského UTB lze z acetátu celulózy vyrobit účinné sorpční nanovláknenné membrány sloužící k dočišťování vody. Další možností, kterou vyvinula slovenská firma EcoButt, je využití granulátu z tabákových výrobků v asfaltových směsích pro stavbu silnic, kde materiál snižuje stékavost a zlepšuje tak zpracovatelnost.

Nové způsoby materiálového využití aktuálně hledají i odborníci na bioplasty z Fakulty chemické VUT.

Uživatelé mohou sbírat a odevzdávat použité náplně do zařízení na nahřívání tabáku do sběrných boxů, které jsou umístěny ve všech prodejnách IQOS.

Výzkumníci se rozhodli využít metodu kaskádové recyklace náplní, která jim umožňuje z materiálové směsi postupně odebírat jednotlivé složky a nacházet jim nové využití jednodušeji, než v nadržené směsi. Kombinací separačních a purifikačních technologií s využitím chemických i mechanických metod lze získat i poměrně čisté materiály.

„Aktuálně je naším cílem v prvním kroku odseparovat tabák, abychom se mohli zaměřit na využití zbytkového nikotinu. Dalším cílem je dobře zvládnout separaci a dokonalé vyčištění acetátu celulózy od cigaretového oděru. Těžko bude výrobce někoho přesvědčovat, že je daný výrobek z recyklátu skvělý, když bude zapáchat jako nedopalek cigarety. Existují sice purifikační metody, jak odér z acetátu odstranit, ale při požadavku vysoké čistoty to nebude nic snadného,“ říká technolog výzkumného týmu z FCH VUT Silvestr Figalla. Upozorňuje současně, že s použitými náplněmi by se mělo v principu zacházet jako s potenciálně infekčním materiálem a je potřeba, aby na počátku procházel procesem hygienizace.

Jednou z variant aplikace čistého vlákna acetátu celulózy je využití jako výztuže do kompozitního materiálu pro 3D tisk. Krátká vlákna tak v materiálu zabezpečí jeho vyšší pevnost. Odpadní papír po izolaci tabáku, kovu a acetátu celulózy lze kromě asfaltu využít i jako aditivum do hlíny při výrobě cihel, kde vypálením ve hmotě cihly vzniká vhodná porozita. Testuje se i biotechnologické využití těchto odpadních materiálů

ve spolupráci se společností Myco, kdy je i zbytkový nikotin bezpečně odbouráván přírodními organismy.

Přestože je sběr použitých tabákových náplní zatím na počátku a výzkumníci měli ještě před rokem k dispozici jen omezené množství na testy, ukazuje se, že zájem o sběr náplní u jejich uživatelů významně roste.

To potvrzuje také Karolina Nováková, manažerka produktové udržitelnosti Philip Morris ČR. „Pro sběr použitých tabákových náplní jsme v roce 2022 odstartovali pilotní projekt, který předčil naše očekávání. Během loňského roku jsme pak od našich uživatelů vysbírali do našich sběrných boxů celkově 26,5 tun materiálu, z toho 15,4 tun v Česku a 11,1 tun na Slovensku.“

Růst objemu vysbíraných náplní, které neskončí v odpadu, ale budou správně recyklovány, se dá v dalších letech očekávat. „Uživatelé se o novém sběrném systému teprve dozvídají, a pokud zjistí, že z tohoto přepracovaného odpadu vznikne kus silnice, speciální textilie, nebo tisková struna se zajímavými vlastnostmi, budou mnohem motivovanější použité náplně vracet zpět,“ dodává Příkryl. „Lidé opouští cigarety a přecházejí na tyto alternativy. I přes logickou snahu omezení kouření v populaci se dá předpokládat, že bude tohoto typu odpadu v budoucnu zatím spíše přibývat. Je tedy nejvyšší čas zaměřit se na jeho recyklaci podle pravidel cirkulární ekonomiky,“ uzavírá Příkryl.

Vytoužená výhra ve sportu umí naplnit člověka nejkrásnějšími pocity

Vladimír Klepáč

Tibor Hlavačka

Tibor Hlavačka sice nebyl v československé boxerské reprezentaci (boxoval 1. československou ligu za Nitru a později za Martin), přesto je coby trenér s mnohaletými zkušenostmi sportovní legendou. Syn Pavol Hlavačka šel v jeho šlépějích a stal se jedním z nejúspěšnějších reprezentantů Slovenska v boxu; vybojoval 260 mezinárodních zápasů, byl vicemistrem světa v kategorii juniorů a dnes je šéftrenérem slovenské reprezentace v boxu.

Jeho otec Tibor byl reprezentačním trenérem ČSFR, reprezentačním trenérem SR, trenérem SSSR MV SR a trenérem ŠCP (což jsou vrcholové střediska sportu při slovenském ministerstvu vnitra). Neuvěřitelných 47 let je trenérem úspěšného boxerského klubu v Nitře.

Je držitelem čestného titulu „Vzorný trenér“, což je jen jedno z mnoha ocenění, kterých se mu dostalo. Je spoluautorem Manuálu pro trenéry AIBA (pozn. Mezinárodní boxerská asociace) a autorem příručky a knih pro trenéry boxu. Povídali jsme si s ním o sportu, ale i o životě.

Jak jste se dostal k boxu? Co Vám na tento Váš koníček řekli doma?

Ako 16ročný som chodil do boxerského krúžku, ktorý viedol môj triedny profesor na strednej škole. Na jednom tréningu si tréner ligového družstva mužov Nitry vybral mňa a môjho kamaráta, aby sme vyplňali čas pred zápasom pred riadnou ligou mužov. Mal som len 16 rokov, keď ma tréner zrazu postavil do družstva na ligový zápas mužov, lebo mu chýbala do zostavy moja váha. Náhodou som vyhral a potom som už často robil náhradníka skúsenejším mužom. Na tréningy boxu som musel chodiť tajne, lebo moja mama bola rozhodne proti boxu. Až keď raz našla moju fotku zo zápasu v novinách, tak sa s tým zmierila. Ja som nemal žiadnu veľkú kariéru, bol som obyčajný ligový boxer, ktorý miloval napätie z boxerských zápasov a zažil prehry ale aj nádherné víťazstvá.

Kdy a jak padlo to rozhodnutí věnovat se boxu coby trenér?

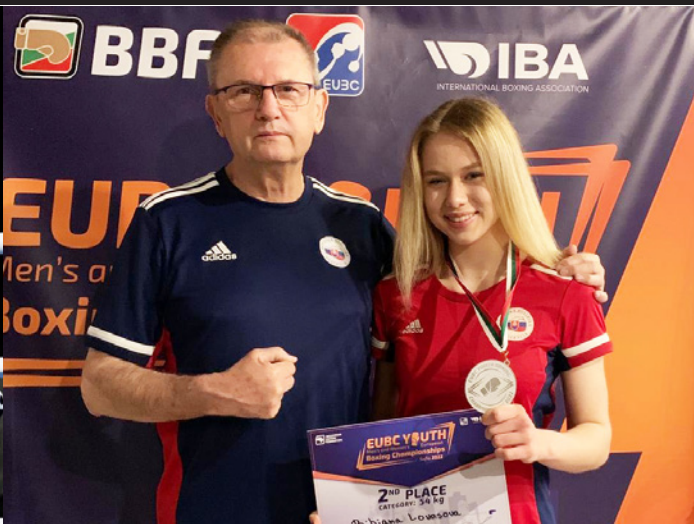
V klube sme nemali trénera pre mládež. Ako 20 ročný som začal trénovať mládež popri mojom boxovaní. No a ako trénerovi sa mi začalo dariť oveľa viac ako boxerovi. Mal

som len 24 rokov, keď moje družstvo dorastencov skončilo na 3. mieste v Slovenskej lige. A ako 27 ročný som už robil asistenta reprezentačnému trénerovi dorastu v Československej reprezentácii.

Nemá laická veřejnost poněkud zkreslené představy o boxu? Možná vidí jen tu hrubou sílu, ale ne už odhodlání, taktiku, pohyb v ringu při zápase, celkovou strategii?

Ja som od začiatku ako tréner presadzoval technický box. Vďaka prísnyh pravidlám olympijského boxu je to najlepšia cesta k víťazstvám. Mám odložený výsledok posudzovania 60-tich športov ôsmimi odborníkmi z celého sveta na základe kritérií náročnosti. Podľa odborníkov je box športom, ktorý si vyžaduje najviac náročných aspektov pre kvalitný výkon.

Tento prieskum robila agentúra ESPN.com. Teraz už na základe aj vlastných trénerských skúseností môžem zodpovedne tvrdiť, že dobrý boxer musí mať súhrn mnohých schopností, a ani náhodou nestačí sila a vytrvalosť alebo odolnosť, sú len súčasťou všetkých vlastností, ktoré dobrý boxer potrebuje.

Jaká je cesta mladého boxera od začátečníka po šampióna? Co na ní potřebuje nejvíce?

Dobrý tréner pomerne skoro odhalí, ak medzi začiatovníkmi je talent, ktorý je schopný rýchleho napredovania a rýchleho zvládnutia technických schopností. To však nestačí. Po zvládnutí kondičných a technických schopností príde prvý zápas a tam sa ukáže, či mladý boxer má na zvládnutie psychickej záťaž. Práve psychika je to, čo viacerí tréneri chápeme ako najväčší kameň úrazu pri mladých, málo skúsených boxerov. Ono je to tak. Môžete veľa športov len tak odohrať. Boxerský zápas sa nedá „odboxovať“ len tak, vždy to bude súperenie dvoch športovcov v ohraňovanom priestore bez pomoci. Tipy v takomto súboji bežne sú na hodnote 220, čo je vysoko nad aeróbnou hranicou a boxer ide „na kyslíkový dlh“. V každom športe sú tréningové a zápasové typy. Nie jeden športovec s kvalitnými tréningovými výsledkami nezvládne zápasovú psychickú záťaž a nevie podať výkon na ktorý je pripravený. U boxu je to žiaľ častým javom.

Vaše najväčší trénerské úspechy? Na ktoré svērence jste nejvíce pyšný?

Na túto odpoveď by som potreboval veľa strán. Vychoval som niekoľko sto majstrov Slovenska. Moji boxeri vybojovali desiatky medailí na medzinárodných turnajoch. V reprezentácii SR majú vybojované medaile vrátane zlatých z majstrovstiev Európy a striebornej z majstrovstva sveta. Naše družstvo mužov od roku 2006 vyhralo všetky dlhodobé súťaže vrátane medzinárodných líg. Okrem iných úspechov sme aj trojnásobní majstri ČR.

Za posledné dva roky, kedy sa boxovala medzinárodná súťaž družstiev REAL BOXING CAP (družstvá z Maďarska, Rakúska, ČR a SR – Nitra) sme vyhrali všetkých 12 dvojdných turnajov a boli sme tak suverénny víťazi. Rád však spomínam na to, že box bol prvým športom po rozdelení Československa, ktorý vybojoval medzistátny zápas v reprezentácii samostatného Slovenska. Vyhrali sme v Bratislavskom PKO nad Fínskom a ja som viedol našu reprezentáciu ako pyšný čerstvý štátny tréner.

Máte možnost srovnání – takže porovnejte; kam se československý box za dobu Vašeho boxerského působení posunul? Jak ho vidíte dnes?

Box je jedným z najstarších olympijských športov, ktorý dnes združuje okolo 230 národných federácií. Od svojho vzniku prešiel rôznymi zmenami v organizovaní zápasov, techniky boja ale aj spôsobmi bodovania. Ostáva však stále najtechnickejším úpolovým športom a to ma naplňa hrdosťou. Nepodľahli sme ani momentálnemu trendu, ktorým jeniekedy až nekontrolovaná brutálnosť niektorých bojových „športov“. Čo sa týka nášho českého a slovenského boxu musíme vychádzať z vedomia si našej veľkosti štátov a veľkým počtom športov v týchto krajinách. Boxeri oboch štátov majú výkonnosť pre kvalitnú konfrontáciu aj s boxersky silnými štátmi. Máme úspešnú minulosť vrátane olympijských víťazov a verím, že nás čaká aj úspešná budúcnosť.

Jsmе časopis, který vybírá pro čtenáře i hezká, zelená místa k odpočinku, relaxaci, k doplnění sil. Máte Vy nějaké takové místo v srdci, kam se rád vracíte?

Nie som sám, kto tvrdí, že najkrajšie miesto je tam, kde si s tými ktorých máš rád, a ktorí majú radi teba. Mám však jednu závislosť – je to Taliansko. Každoročná dovolenka v tejto krajine je samozrejmosťou. To, čo ma tam láka, je more, krásna architektúra a profesionalita ľudí pracujúcich v službách pre turistov.

Jako boxer jistě znáte vzestupy i pády, znáte ten pocit, kdy už nemůžete, a přesto ze sebe musíte vydolovat poslední zbytky síly a rvát se dál... Dejte nám na závěr dobrou trenérskou radu; kde vzít, když jsme dole, tuto energii a bít se dál?

Začnem citátom z mojej knihy pre trénerov: *Trénerská práca je krásna, zodpovedná a namáhavá*. Hlavne je to práca, ktorá vie naplniť život nenapodobiteľnými zážitkami. Okrem toho je to obrovská výzva. Nikdy nehádzem „flintu do žita“, po prehre rozmýšľam ako na to, aby sa to už nezopakovalo. Som náročný na seba a aj na svojich zverencov. Práve nadšenie mladých pre šport je pre mňa to, čo ma ráno vyháňa z postele a núti znovu a znovu spoločne s nimi „makať“ pre dosiahnutie kvalitných výsledkov. Vytúžená a vydretá výhra v športe vie naplniť človeka najkrajšími pocitmi a je nenahraditeľná žiadnymi peniazmi.

Jaro je tady! Odpad z úklidu zahrádek patří do kompostu...

Zdeňka Palkovičová

Začíná jaro, a to je jasné znamení toho, že společně s ním začíná práce na zahrádkách a předzahrádkách našich domků, chat a chalup. S tímto druhem prací jde ruku v ruce také nepřeberné množství biologického odpadu. Není ovšem vůbec nutné zbytečně přepřehat hnědé popelnice trávou, listím, drobnými větvičkami. Tento odpad můžeme využít. O čem je řeč? No přece o kompostování! Stačí jen postupovat správně, odpad vhodně uložit a nechat pracovat čas. Odměnou za tuto práci nám pak bude prvotřídní a cenný humus.

O přeměnu zeleného odpadu na kompost se postarají makro a mikroorganismy, které v kompostu žijí. Červi a hmyz materiál rozmělní a stráví, bakterie a mikrohouby bioodpad rozloží zase po chemické stránce. Během práce mikrobů se molekuly štěpí na vodu, minerály a další živiny. Následně se uvolňuje energie ve formě tepla, čímž se celý proces urychluje.

KOMPOSTOVÁNÍ SE VYPLATÍ

Z kompostování budete mít užitek jak vy zahrada samotná. Kompostování se dá vlastně vysvětlit jako taková recyklace biologického odpadu, kdy bonusem je nejen samotná redukce domácího odpadu, ale také získané hnojivo bohaté na živiny a šetrné k životnímu prostředí. Kyprá struktura získaného kvalitního humusu je důležitá pro úrodnost půdy, a tím pádem pro optimální růst rostlin. Zadržuje totiž vodu v půdě a výborně provzdušňuje kořeny.

JAK NA TO?

Předně to není nijak složité, při kompostování nevzniká zápach a kompostování není nutné nijak kontrolovat. Díky němu ušetříte za svoz odpadu a získaný humus využijete opravdu úplně všude; od záhonů až po květináče. V první řadě je třeba vybrat správný kompostér. Uvažte přitom, jaký materiál budete kompostovat a v jakém množství, jestli budete kompostovat jen od jara do podzimu nebo celoročně. Kompostovat můžete totiž jak na zahradě s kompostérem, tak i doma, a to pomocí vermikompostéru, ve kterém máte žížaly. Takový kompostér můžete mít nejen na balkoně, ale také doma v kuchyni či v kanceláři. Na trhu najdete rozsáhlé množství vermikompostérů v různých barevných provedeních.

DRUHY KOMPOSTÉRŮ

Vybírat kompostér můžete mezi otevřenými systémy, mezi které patří kompostování na hromadě nebo uzavřenými rychlokompostéry a termokompostéry. U otevřených systémů probíhá výměna vzduchu a vody přirozeně, a to v závislosti na aktuálním počasí. U malého množství odpadu určeného ke kompostování zabraňují uzavřené boční stěny příliš rychlému vyschnutí nebo ochlazení kompostu.

Co se týče tvaru kompostovací nádoby, ten nehraje zásadní roli. Důležité je, aby byla nádoba dostatečně vzdušná. Přívod vzduchu a vlhkost jsou dva základní předpoklady pro vznik kvalitního humusu, a o ten nám přeci jde.

S obsahem kompostéru budeme pracovat – promíchávat kompost, přidávat biologický odpad, odebírat vzniklý humus apod. Je tedy důležité mít k němu snadný přístup. Proto je jistě praktická otevřená varianta kompostéru. Velké oblibě se těší uzavřené plastové nádoby s víkem, které disponují praktickými bočními dvířkami, kterými lze snadno odebrat vzniklý humus.

Pokud Vás zajímá hlavně cena, tak si určitě sami zvládnete doma vyrobit svůj vlastní ohradníkový kompostér např. ze dřeva. Dřevo ovšem pracuje pod vlivem počasí a časem se může rozpadnout. Plastové kompostéry jsou sice odolnější, ale ne každému může vyhovovat jejich vzhled. Důležité je zvážit umístění kompostéru. Nejvhodnější volbou je polostín v závětrí, třeba klidně pod korunou stromu, aby na něj zbytečně nepršelo.

SPRÁVNÉ KOMPOSTOVÁNÍ

Pokud Váš kompostér stojí, stačí jen na jeho dno dát pár větviček nebo trochu slámy a můžete začít s kompostováním. Do kompostérů patří tráva, jehličí, listí, odpady z ovoce a zeleniny, bioodpad ze zahrady, popel z dřevěného uhlí apod. Naopak mějte na paměti, že není dobré házet do kompostéru samotnou travu. Shnila by a vyprodukovala černou zapáchající hmotu. Prokládejte tedy trávou listím, kuchyňskými organickými zbytky, dřevěným popelem apod. Nejlepší je střídavě nanášet zhruba 10 cm vysoké vrstvy vlhkých a suchých materiálů.

Mezi vlhké materiály patří například posekaná tráva, skořápky od vajec a jiný biologický kuchyňský odpad. Suchými materiály jsou pak listí, piliny, sláma nebo třeba štěpky z drtiče zahradního odpadu. Důležité je, abyste ke kompostu

měli přístup a s pomocí vidlí mohli odpad promíchat. Vzniklý kompost je třeba přeházet a provzdušnit nejméně dvakrát ročně. Při procesu tlení je to častější. Vše, co bylo nahoře, přijde dolů, co bylo venku, přijde dovnitř.

Pokud budete mít pocit, že se kompost nevyvíjí úplně dobře, hodte do kompostéru pár lopat zahradní hlíny (bez chemie). Hlína totiž vždycky pomůže v procesu tvorby další hlíny. Pokud je kompost moc suchý, navlhčete ho dešťovou vodou a dobře celý promíchejte. Pokud je kompost moc mokrá, zakryjte jej. Přemokření může vést až ke vzniku hniloby.

Kompost je v letní sezóně vhodný k použití po zhruba čtyřech až šesti měsících. Poté by neměl ležet déle než rok, protože jinak se z něj vytrácí cenné organické látky. To, že je kompost připravený k použití poznáte tak, že výrazně klesne jeho teplota. Výsledkem vašeho snažení je tmavá hlína s příjemnou lesní vůní. Tento humus se hodí naprosto všude. Už žádné koupené zahradní substráty. Váš kompost rozložte ke stromkům, ke květinám, do záhonků...

CO VŠECHNO NA ZAHRÁDKÁCH PÁLIT NEBO NEPÁLIT?

Se začátkem jara se dobré si připomenout nebezpečí, které z hlediska možnosti vypuknutí požáru v této době nejčastěji hrozí, a to jsou rozsáhlé požáry trávy a dalších porostů. Mezi hlavní příčiny těchto požárů patří také vypalování staré trávy. Je ovšem třeba rozlišit vypalování a pálení: plošný zákaz vypalování porostů platí v České republice už čtyřicet let. Za jeho porušení hrozí vysoké pokuty. Pokud vypalujete starou travu, porušujete zákon o požární ochraně a můžete dostat pokutu až do výše 25 000 korun.

Zákon naopak nezakazuje pálení biologického odpadu například na zahrádkách. Kontrolované pálení trávy na hromadě je povoleno, a hasiči doporučují pro jistotu provést i tzv. ohlášení připravovaného pálení předem zde:

<https://paleni.izscr.cz/paleni>

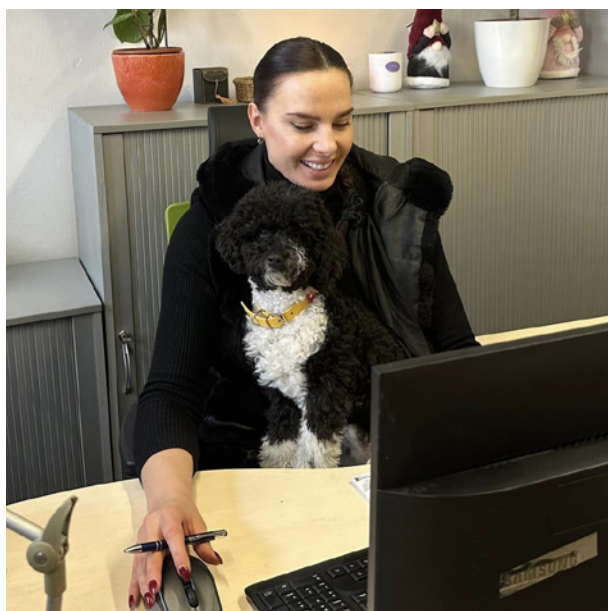

Když zvířecí miláčci vstoupí do kanceláře – součástí týmu BC LOGIA je i psí smečka

Jana Srncová

V prostorách softwarové společnosti BC Logia se odehrává neobvyklý experiment; psí partáci zaměstnanců jsou součástí pracovního týmu. Tato iniciativa, zavedená s cílem zlepšit atmosféru na pracovišti, podpořit spolupráci a snížit stres, se ukazuje jako nečekaně účinná. Hlavními protagonisty tohoto příběhu jsou tři psi: štěně pudla jménem Norinka, malý pejsek biewer teriéra připomínající hračku se jménem Netflix a také hlídací fenka Besinka.

Norinka – Pudlí Terapeutka

Norinka, mladé pudlí štěně, přinesla do kanceláře nejen svou neodolatelnou roztomilost, ale i schopnost vnést klid a pohodu. Její přítulná povaha a nenásilná přítomnost poskytují úlevu v napjatých chvílích a motivují tým k malým přestávkám, které nabíjejí energii a zlepšují koncentraci.

Netflix – Plyšák Štěkátor

Netflix, malý biewer teriér, se rychle stal maskotem kanceláře. Jeho hravost a neustálé uštěkané komentáře přidávají pracovnímu dnu humor a lehkost. Ačkoliv může být někdy trochu hlučný, jeho přítomnost povzbuzuje komunikaci mezi kolegy a vytváří přátelskou atmosféru, kde je smích a radost z práce na prvním místě.

CO NA TO LEGISLATIVA?

Ve světě i v České republice postupně přibývá zaměstnavatelů, kteří svým zaměstnancům umožňují pracovat po boku svých věrných čtyřnohých miláčků. Tato moderní pracoviště, často označována jako pet friendly či pomocí zkratky PAW (pets at work), se povětšinou těší nemalé oblibě. Dnes už nikdo nemůže pochybovat o tom, že zapojení zvířátek do pracovního procesu výrazně prospívá duševní pohodě i odvedeným výkonům jak jejich páníčků, tak i ostatních kolegů. Domácí mazlíčci prokazatelně zlepšují nejen vztahy mezi zaměstnanci na pracovišti, ale často i vztah zákazníků ke společnosti jako takové. Milovníci zvířat navíc nebudou chtít o tento benefit přijít a zůstanou svému zaměstnavateli loajální.

Besinka – Strážkyně Pořádku

Besinka, fenka, která patří paní účetní, přináší do kanceláře pocit bezpečí a stabilitu. Její bdělý pohled a hlídací povaha, dodávají zaměstnancům pocit ochrany a jistoty. Besinka je také skvělý posluchač, hlavně pro ty, kteří potřebují hlasitě vyjádřit své myšlenky.

Jsou vítaným pracovním benefitem. Zákon o pobytu zvířecích mazlíčků na pracovišti nehovoří. Všeobecně platí, že s tím není problém, jen musí být dodrženy pravidla bezpečnosti práce a je nutné brát v potaz zdraví kolegů z řad alergiků. Právníci jsou opatrnější. Radí zaměstnavateli přijmout vnitřní firemní předpis, v němž pobytu psů, koček či jiných zvířat na pracovišti dají jistý rámec. Například v něm mohou stanovit, kde se mohou zvířata pohybovat, kde mají mít misky s vodou a jídlem, popřípadě kam s nimi v případě, že do firmy dorazí návštěva.

VLIV ZVÍŘAT NA PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

Přítomnost Norinky, Netflixy a Besinky v kanceláři BC LOGIA má měřitelný dopad na pracovní prostředí. Psi nejenže snížili úroveň stresu, ale také posílili týmový duch a podpořili vzájemnou spolupráci.

Jejich schopnost vnést do pracovního prostředí lehkost a pohodu je neocenitelná. Zatímco některé firmy se obávají zavedení zvířat do kanceláří kvůli potenciálním komplikacím, firma BC LOGIA ukazuje, že s vhodným přístupem a pravidly mohou být psi nejen vítanými společníky, ale i klíčovými členy týmu, kteří přinášejí radost, pohodu a lepší pracovní výsledky.

Den Země Pondělí 20. dubna

Svátek, který má za cíl připomínat lidem, že nemáme jiný domov. A že bychom o něj tedy měli pečovat. S jakými problémy, které jsme si více či méně způsobili sami, se musíme vyrovnat, aby i naše děti měly kde žít? A které z nich jsou takzvaně globální a které typické pro naši zemi?

Pohled na záplavu odpadu, který předčí všechna slova

Tým BC Logia

Někdy je pouhý pohled bez komentáře výřečnější než zdlouhavé vysvětlování. Ve světě odpadu to platí dvojnásobně. Teprve při takové exkurzi ve společnosti SAKO Brno, která provozuje spalovnu odpadu, ale od listopadu 2022 také automatickou třídící linku, si člověk uvědomí, jak obrovské množství obalů, použitých materiálů a plastů za sebou lidská společnost zanechává. Jde o hory nepořádku. Ty zodpovědné pohled na ně nutí si položit otázku, jak odpadu produkovat co nejméně? Zároveň je každému na první pohled jasné, že takto to dál nejde, a jedinou možností je kromě snižování množství odpadu i jeho třídění.

Návštěva společnosti SAKO Brno v Jedovnické ulici, kam se vypravil celý tým naší odpadářské společnosti BC LOGIA, je i adrenalinovou záležitostí. Mohutná třídička, která neúnavně chroustá stovky kilogramů nově navážených plastů, vypadá jako perpetuum mobile. Kotle spalovny se vším tím potrubím kolem zase připomínají nějakou podivnou továrnu z románů Julese Verna. Firma pořádá hned pět druhů prohlídek svého areálu. Určeny jsou pro všechny věkové kategorie počínaje žáky prvního stupně. Žádný nepořádek ve spalovně rozhodně nečekejte, protože všude se neustále pilně pracuje, třídí, lisuje a spaluje.

Prohlídka trvá zhruba dvě hodiny a kromě toho, jak celý gigant vlastně pracuje, se přichází při ní dozví velké množství zajímavostí. Například, že v kotlech šlehaří patnáctimetrové plameny, nebo že je při odstávce čistí parta specialistů ze Švýcarska, popřípadě, že mezi přivezeným odpadem do spalovny se kdysi našel i nefunkční samopal typu Kalašnikov, nebo proč se odpadovým vozidlům říká kukačky a stupátkům, na nichž jezdí popeláře zase vajgly.

Doporučujeme podívat na přiložené fotografie a objednat si exkurzi zde: www.sako.cz

Jaroslav Suchý

*náměstek primátorky města Brna pro oblast
životního prostředí, vodního a lesního
hospodářství a zemědělství*

Investice do čistého veřejného prostoru je důležitá, protože ji vnímáme všichni

Jaroslav Suchý

V Brně se snažíme investovat do čistých ulic, je to naše povinnost, protože se v našich městech chceme cítit příjemně. Inovativní město musí přemýšlet do budoucna. Výdaje měst se čím dál tím více zvyšují a potřebujeme hledat cesty, kde ušetřit finance a zároveň modernizovat. Jakožto náměstek primátorky pro životní prostředí to dennodenně řeším s odborníky.

Investičních cest je mnoho, třeba v oblasti odpadového hospodářství. V Brně bychom snad měli brzy stavět ekologický nízkoemisní a vysoce účinný třetí kotel pro spalovnu odpadu. Rozmísťujeme popelnice na bioodpad, ze které bude do budoucna vyrábět bioplynová stanice plyn pro městskou hromadnou dopravu.

Letos nás hlavně zaujal projekt městských holubníků. Ty v minulosti sloužily k domestikaci holubů, jenže postupem času se počet holubníků začal zmenšovat a holubi volně rozmnožovat. Naše města tím trpí hlavně zvyšujícím se množstvím holubího trusu. I toto se v odpadovém hospodářství řeší. Pokud tento článek čtou starostové větších obcí, tak mi určitě dají za pravdu.

Městské holubníky mají za cíl hlavně dvě věci.

Vrátit zpět holuby do jejich přístřešků a snížit tak počet jejich trusu a na druhou stranu pomocí odběru vajíček humánně regulovat holubí populaci. Jeden přístřešek pro desítky holubů nás vyjde do dvou set tisíc korun včetně roční údržby.

Náš pilotní projekt chceme spustit na magistrátní budově a po roce si to celé vyhodnotíme. Tím, že tyto holubníky fungují v západních městech nebo třeba v Praze či Bílovci, tak nemáme obavy z neúspěchu.

Brno se zapojuje do projektu: „Jsem zpět“

Michal Kačirek

Do speciální sběrné sítě pro odevzdání funkčních elektrospotřebičů se plně zapojuje také Brno. Od začátku roku lze na Sběrný dvůr pro podnikatele, firmy a veřejnost na Jedovnické 4 odevzdat fungující spotřebič, který pak bude předán do Klokánku, Diakonie, či do azylových domů. Jeden z největších sběrných dvorů republiky tak rozšiřuje svoje portfolio služeb.

Jde se o výsledek spolupráce mezi městem Brnem, provozovatelem kolektivního systému ELEKTROWIN a společností SAKO Brno s názvem „Jsem zpět“. Veřejnost, ale i organizace a firmy mohou přinést do sběrného dvora na Jedovnické funkční spotřebič. Jde zejména o ledničky, sušičky, pračky, myčky nádobí, pečí i mikrovlnné trouby a vestavné varné desky.

Odebrané spotřebiče tam projdou odbornou kontrolou servisního technika, který během kontroly přístroje prověří jeho funkčnost a bezpečnost. Elektrospotřebiče, zapojené do projektu „Jsem zpět“ musí být funkční, nesmí být rezavé a mohou mít menší kosmetické vady nemající vliv na provoz přístroje. Pak mají šanci získat obratem nové majitele.

„Funkční a na bezpečnost prověřený spotřebič pak bude předán na místo, kde je nejvíce zapotřebí. V Brně počítáme s jeho využitím například pro Klokánky Fondu ohrožených dětí, Diakonie, azylové domy a dětské domovy,“ říká Pavel Urubek, předseda představenstva společnosti SAKO Brno.

Kromě spotřebičů z domácností je projekt „Jsem zpět“ příležitostí také pro charitativní činnost firem a organizací. *„Byli bychom spolu s ostatními garanty projektu pochopitelně rádi, kdyby se na Jedovnickou 4 naučili jezdit například organizace, které modernizují svá elektrozařízení a plánují se zbavit starších, avšak funkčních spotřebičů a také kdyby na tuto možnost, jak pomoci potřebným, pamatovaly také firmy potřebující se zbavit neprodejných skladových zásob. Neziskové organizace je jistě využijí,“* doplnil Urubek.

V celorepublikovém projektu „Jsem zpět“ je zapojeno celkem 65 charitativních subjektů. Bližší informace jsou uvedeny na webových stránkách svozové a odpadové společnosti SAKO Brno Elektrospotřebiče | SAKO – svoz a zpracování odpadu Brno

Třímetrová vrstva odpadu v Ševčíkově závrtu ukrývala přírodní poklad

František Ševčík
1942–2017

Vladimír Klepáč

Pod třemi metry odpadků nahromaděných za celá století, našli jeskyňáři v Moravském krasu přírodní poklad. Jsou jím podzemní chody a sály s krápníky, do nichž se vstupuje Ševčíkovým závrtem. Jde o propadlinu v poli u Vilémovic na Blanensku, pojmenovanou po československé hokejové legendě a vilémovickém rodákovi Františku Ševčíkovi.

V krasových oblastech se závrtý dostává voda do podzemí a ve vápencovém podloží pak vytváří jeskynní systémy. Ten pod Ševčíkovým závrtem byl objeven v roce 2019 a stále není zcela probádán. Speleologové z něj hlásí nové objevy. Kuriózní je, že část chodeb leží přímo pod rušnou silnicí vedoucí od Blanska-Lažánek do Vilémovic a dál k propasti Macocha.

Závrtý, tedy propadliny na polích, z nichž některé mají v průměru i dvacet metrů, využívali lidé jako odpadní jámy. Házelo se do nich vše, co v hospodářských staveních zavazelo. Proto si speleologové dříve, než mohli probádat neznámé prostory, museli poradit s odpady. Láhve, hrnce a konzervy zaplnily celý nákladák. Minibagr následně odtěžil zeminu.

Až poté se jeskyňáři dostali úzkou šachtou do prvního malého sálu, který nazvali Vánoční domek. Kromě klasických krápníků narazili v systému i na takzvaná excentrika. Jsou to malé krápníky rostoucí vlivem proudění větru v podzemí, a to jakoby navzdory gravitaci, netradičně do boku. Dostali se až do hloubky 40 metrů pod rušnou silnicí a v jejím okolí našli již přes 400 metrů chodeb. Jsou ale na tak špatně přístupném místě, že je milovníci přírody budou moci obdivovat jen na fotkách. Česká speleologická společnost nález ocenila titulem Objev roku 2019. Protože výzkum pokračuje, nacházejí se nové a nové chodby.

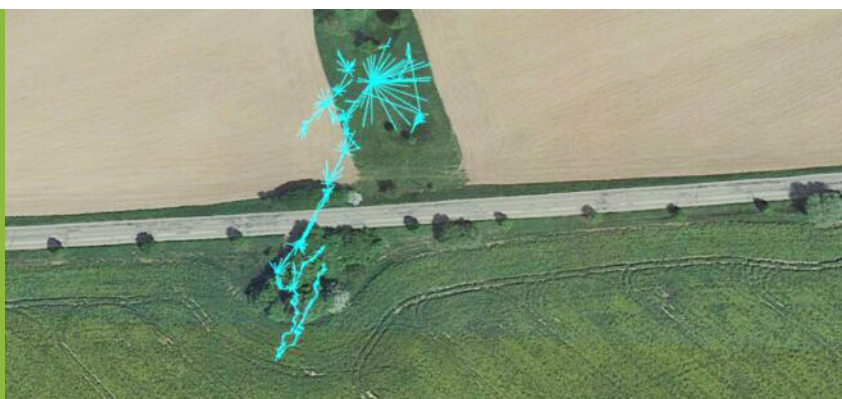

Vstup do Velkého dómu.

V jeskyni našli excentrika – krápníčky rostoucí do boku.

V Moravském krasu bylo dosud objeveno přes 1130 jeskyní. Pět z nich je zpřístupněno veřejnosti. Systém pod Ševčíkovým závrtem byl pro všechny překvapením. Nikdo totiž nečekal, že v odpadní jámě by na tak podrobně prozkoumaném území mohlo vůbec něco být.

Kniha o osvobození jižní Moravy; detailní příběh o boji s nacismem

Vladimír Klepáč

Vlastimil Schildberger ml.

Známé i dosud nepublikované detaily z bojů na sklonku druhé světové války v Brně a širokém okolí, přibližuje druhé vydání knihy historika Vlastimila Schildbergera staršího, nazvané *Osvobození jižní Moravy roku 1945*. „Je unikátní kombinací základních dat spojených s tažením spojenců a výpovědí pamětníků,“ uvedl za vydavatele Ivan Vystrčil.

Schildberger starší byl podle něj detailním znalcem všeho, co bylo spojeno s Bratislavsko-brněnskou operací. Pod vedením maršála Rodiona Malinovského při ní postupovala Rudá armáda, sčeskoslovenskými a rumunskými vojáky z Bratislavy směrem na Brno.

Osvobozování Moravy si vyžádalo asi 20 000 životů spojenec-kých vojáků a stejný počet padlých z řad ustupující německé armády. Boje na Moravě začaly 7. dubna, přičemž poslední výstřel padl až 11. května. Tvůrce knihy připomíná i to, že například o Ivančice na Brněnsku statečně bojovali českoslovenští partyzáni, nebo že bojiště u Slavkova nebylo zbrceno

krví jen za časů Napoleona při bitvě tří císařů, ale také na konci druhé světové války.

První vydání knihy vyšlo v roce 2015 a její autor se jí nedomohl. Jeho syn, historik Vlastimil Schildberger mladší se pak rozhodl, že se prokouše otcovými zápisky, knihu rozšíří, doplní o nové poznatky a fotodokumentaci a zajistí její druhé vydání. Zemřel ale na koronavirus.

Projektu se chopila parta jeho přátel a dotáhla jej až ke zdárnému konci. „Tvůrce zápisů byl opravdu zapálený historik s hlubokými až detailními znalostmi všeho, co souviselo s osvobozováním jižní Moravy. Právě díky tomu je kniha plná příběhů, které by bez ní skončily v zapomnění,“ dodal Vystrčil.

Vlastimil Schildberger ml. si velmi přál celé dílo vydat. Celý tým se pustil do práce. Procházel původní texty, doplňoval „bílá místa“, opravoval nepřesnosti a nahrazoval fotografickou dokumentaci. To vše za vydatné pomoci paní Soni Holečkové. Bohužel smutné je, že pana Vlastimila Schildbergera mladšího zastihla během dokončovacích prací smrt a nového vydání se nedomohl.

Přesto všechno tým knihu dokončil. V knize je s pečlivostí otce a syna Schildbergerových zaznamenán kus naší historie.

 Rok 1945

★ 1945

**Kniha je
exkluzivně
k zakoupení
na e-shopu**

eshop.rok1945.cz

Objednávky na tel.: 777 700 891

Identifikační a vážní systém MOBA

Identifikace nádob a přesné zvážení odpadu přímo na svozovém vozidle vám poskytne jednoznačný přehled a evidenci v oblasti odpadů, ať už na jednotlivé nemovitosti či celou obec.

Identifikace a antény

- Načítání transpondéru na nádobě a následné spojení s databází.
- Zaznamenání i nádob **bez transpondéru** (místo, čas, váha odpadu).
- Příprava na CleANopen.
- Funkce: identifikace transpondéru a digitální zpracování signálu.
- Připojení až 4 antén.

Antény
– RFID (HDX, FDX)

OPERAND

Transpondéry

- Pro všechny typy kontejnerů.
- Montáž do nádoby od výrobce nebo následně na místě nádoby.

Dynamická váha

- Plně automatické vážení nádob během procesu výsypu.
- Vážení v krocích po 0,5 kg pro kontejner se 2 koly (60, 80, 110, 240 l) a v krocích po 2,0 kg pro kontejner se 4 koly (660, 1100 l).
- Nízké nároky na prostor a nižší zatížení vozidla.

Palubní počítač

- Navržený pro podporu řidiče.
- Instalace do kabiny řidiče.
- Velká dotyková obrazovka a další osvětlená tlačítka s tlakovým bodem.
- Funkce: zobrazení nádob v seznamu či na mapě.

Statická váha

- Bezúdržbová (není nutné mytí atd...).
- Instalace pod nástavbou vozidla.
- Váha za celou obec.
- Snadná obsluha/nastavení, montážní sada pro výrobce vozidel.

System výklopných komor GWA

GWA = Řešení odpadů na sídlištích

System MOBA GWA zaručuje spravedlivé přidělení produkce odpadu na sídlištích. Nádoby pro likvidaci odpadu jsou vybaveny čtečkami RFID, které slouží k identifikaci obyvatele, který má v úmyslu odpad zlikvidovat. K otevření výklopné komory rezident pouze přiloží např. čip ke čtečce RFID a následně otevře jím zvolenou výklopnou komoru. Po vhození odpadu a uzavření komory se přiřadí objem výklopné komory, resp. vhozeného odpadu, dotyčnému rezidentovi. MOBA nabízí řešení v řízení přístupu k RFID od roku 1994 a pomáhá společnostem a výrobcům likvidace odpadu získat širokou škálu možností v procesu sběru.

Výklopná komora

Mechanická součást kontejneru o určitém **objemu**. Po vhození odpadu a zavření komory přidělíme rezidentovi zlikvidování odpadu o objemu komory, měříme tedy v litrech. Výklopné komory mohou být součástí tzv. garáží pro umístění 1100 l kontejnerů, ale také podzemních či polopodzemních kontejnerů.

Výhody pro města a rezidenty

- Detekce množství odpadu,.... jako u elektřiny, topení, teplé a studené vody,...
- Evidence, přehled o tvorbě odpadu dle každého poplatníka.
- Přiřazení nákladů za odpad na každého individuálního poplatníka založené na použití... Možnost rezidenta, jak ovlivnit svoje výdaje za odpad.
- Pravděpodobné snížení počtu kontejnerů či vývozů kontejnerů na stanovištích... Proto možný pokles nákladů za svoz odpadu.
- Zkrášlování stanovišť prostřednictvím ohrad, konstrukcí.
- Ovlivnění toho, kolik platím – možná úspora.
- Více třídím – méně platím – motivace k třídění.

Kontakt:

Josef Král

Tel.: +420 737 200 161

E-mail: josef.kral@moba-jrj.cz

Kde se uvidíme v roce 2024 – na bojiště za poučením i zábavou

Vladimír Klepáč

Brněnská společnost BC LOGIA, a.s., která vyvíjí a poskytuje počítačové systémy pro oblast odpadového hospodářství, podporuje prostřednictvím spolku Acaballado® akce připomínající široké veřejnosti mimořádné historické události. I když při bitevních ukázkách, v nichž neschází nádherné koně, řinčí zbraně a nouze není ani o výstřely z děl, tím hlavním cílem je především připomenout lidem dějinné události v širších souvislostech, a přitom poukázat na to, že cena míru může stát mnoho životů.

Kde se v nadcházejícím roce 2024 s akcemi BC LOGIA, a.s. nebo s účastí spolku Acaballado® setkáte?

PŘEDSTAVUJEME NEJVĚTŠÍ Z NICH:

20. dubna / VEVEŘÍ 1945

Jde o tradiční akci, která se koná na prostranství pod majestátným sídlem moravských markrabat – hradem Veverí. Desítky členů vojenské historie v ní předvádějí scény spojené s osvobozením Brna. O město museli stateční osvoboditelé, vedení Rudou armádou, tvrdě bojovat s neochotně se stahujícími německými jednotkami. Celý válečný obraz je díky vzpomínkám pamětníků zasazený do reálií Brna v roce 1945.

www.rok1945.cz/detail/veveri-eichhorn/

6. až 8. května / SVOBODA PŘIJELA NA KONÍCH

Jezdecká skupina, oděná v uniformách vojáků z řad Rudé armády, poputuje z Lanžhota u Břeclavi až na brněnský Ústřední hřbitov. Akce připomene statečnost prostých vojáků spojeneckých armád, kteří při osvobození Československa v roce 1945 bojovali na mnoha místech Moravy s německou armádou. Jejím vyvrcholením je pietní akt na vojenském pohřebišti.

www.rok1945.cz/detail/ivancicko-v-roce-1945/

5. až 6. července / BITVA U ZNOJMA

Akce připomíná jednu z klíčových bitev spojených s Napoleonovým tažením Evropou. Divácky dechberoucí ukázky z bitvy u Znojma, která se odehrála v červenci 1809, jsou především ve scénách odehrávajících se přímo v korytě řeky Dyje. Jde o slavný střet rakouské armády a početnějších francouzských šiků císaře Napoleona. Ten rež zastavil slavným výrokem „Dost bylo krve!“

www.acaballado.cz/detail/bitva-u-znojma-a-suchohrdel-1809//

24. srpna / MEMORIÁL GENERÁLA CUSTERA

V hlavní roli generála George Armstronga Custer a bavič, herec, moderátor, chovatel koní a především zapálený milovník vojenské historie Vašek Vydra. Akce ve Všetecích přibližuje okolnosti, které vedly ke slavnému střetu Custerovy sedmé kavalerie s indiány siouxkého náčelníka Sedícího býka na Little Big Hornu. Na programu je samozřejmě bitva připomínající toto slavné vítězství indiánů.

<https://www.custer.cz>

21. září / SOKOLNICE 1945

Tématem je osvobození Brna a Moravy na konci druhé světové války od nacistů. Vojáci Rudé armády svádějí na mnoha místech tvrdé boje se vzdorujícím wehrmachtem. Slavná vítězství jsou vykoupena stovkami životů. Bitevní scéna z tohoto období se uskuteční v nádherném parku Domova pro seniory v Sokolnicích.

www.rok1945.cz/detail/osvobozeni-1945/

26. listopadu / NAPOLEON V BRNĚ

Je zima roku 1805 a schyluje se k bitvě u Slavkova. Do Brna přijíždí samotný francouzský císař Napoleon. Veřejnost se s ním i jeho doprovodem bude moci přetkat přímo v centru moravské metropole, kterou projedou uniformovaní jezdci na koních. Císař přebírá na Nové radnici klíč od města od brněnské primátorky. Akce je již tradiční pozvánkou na nadcházející vzpomínkové akce na slavkovském bojišti.

www.acaballado.cz/detail/napoleon-v-brne-2/

29. až 30. listopadu / TENKRÁT VE SLAVKOVĚ

Tisíce lidí přijíždí již tradičně o posledním listopadovém víkendu do Slavkova, aby si tam připomněli legendární bitvu tří císařů. V centru města se koná jarmark, otevřeny jsou expozice zámku, v jehož parku se přichozí mohou podívat na dobovou vojenskou ukázkou. Již tradičně se jí účastní také herec a bavič Václav Vydra, představující pobočníka císaře Napoleona – důstojníka Thentiéla.

www.1805.cz

1. prosince / SOKOLNICE 1805

Nejen pro zábavu, ale i pro poučení obyvatel sokolnického domova pro seniory, pro jejich blízké, ale i pro širokou veřejnost se v parku tohoto zařízení opět uskuteční bohatý program připomínající bitvu u Slavkova. Program je vytvořen tak, že událost popisuje z pohledu jejich prostých účastníků. Jde o jedinečný bitevní střet s příběhy.

www.acaballado.cz/detail/sokolnice-1805/

Brzy nás najdete na portálu AVA place www.avaplace.com

Na co se můžete těšit? Máme pro vás nový produkt WinyX place určený pro efektivní a rychlou komunikaci s vaší svozovou společností.

DOKUMENTACE

Náhled na dokumentaci ze smluvního vztahu, objednávky, vystavené faktury a výzvy k fakturaci na jednom místě.

REALIZACE

Sledování sjednané realizace služby vozidlem svozové společnosti z dat systému WinyX envi.

POPTÁVKA SLUŽEB

Operativní zadání nové poptávky na službu a její online sledování.

PROPOJENÍ

Vazba na informační systém svozu odpadů WinyX envi.

AVAplace

Integruje všechny pracovní nástroje pod jednou platformou

Vytříděno s BC LOGIA, a.s.
MAGAZÍN O ODPADECH A TŘÍDĚNÍ, EKOLOGIE,
NOVINKY ZE SVĚTA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.
Četnost vydávání: 4x ročně (nepravidelná).

Vydavatel: BC LOGIA, a.s., se sídlem Baarovo nábřeží 749/38,
614 00 Brno, IČ: 64505410, DIČ: CZ64505410.
Vydáno 15. 3. 2024 v Brně.
Registrace: ISSN 2788-2535. MK ČR E 24439.

www.bclogia.cz / www.vytridis-usetris.cz